

Art i Olimpisme

Dr. R. Balius i Juli

En els últims anys l'art s'ha vist intensament motivat per l'Olimpisme. El mecenatge del CIO, il·lusionat amb el futur Museu Olímpic de Lausanne, ja en fase de realització, ha estat factor decisiu en aquesta motivació. Una bona mostra d'això són les escultures a l'aire lliure del Parc Olímpic permanent de Seül o l'Exposició de Pintura Contemporània, celebrada també a la capital de Corea del Sud en ocasió dels encara recents Jocs de 1988.

En aquest article volem referir-nos a tres obres clarament influenciades pel Moviment Olímpic. Dues destinades a la nova seu del CIO a Lausanne i l'altre al Museu de l'Esport de Barcelona.

La primera de les obres, original del català Jordi Alumà, està dedicada al "Naixement de l'Olimpisme".

Està formada per nou murals de grans dimensions, realitzats sobre fusta, com és habitual en tota l'obra d'Alumà i fou presentada a Lausanne pel maig d'enguany. L'artista, després d'una llarga estada d'estudi a Grècia, ha plasmat un conjunt de composicions inspirades en motius clàssics, configurades en compartiments de sistemes linials, de colors apagats amb gradacions suaus de les diferents tonalitats. En la sèrie de plafons poden trobar-se imatges del déu Zeus, de deesses i de clàssiques figures hercúlies barrejades amb esportistes d'avui. Pot trobar-se també l'evocació de l'Acropolis i de l'estadi, paisatges d'Olimpia i fins i tot el cavall de Tròia; un cavall de Tròia de pau, perquè dins del ventre acull atletes en lloc de guerrers.

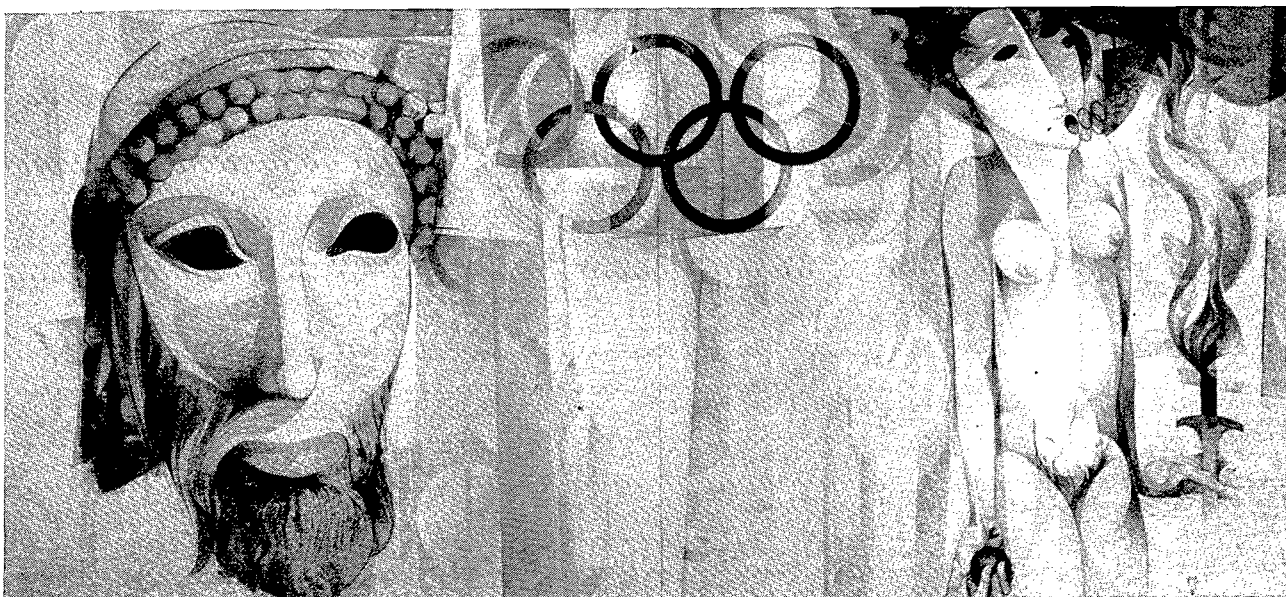

Figura 1. "Naixement de l'Olimpisme".

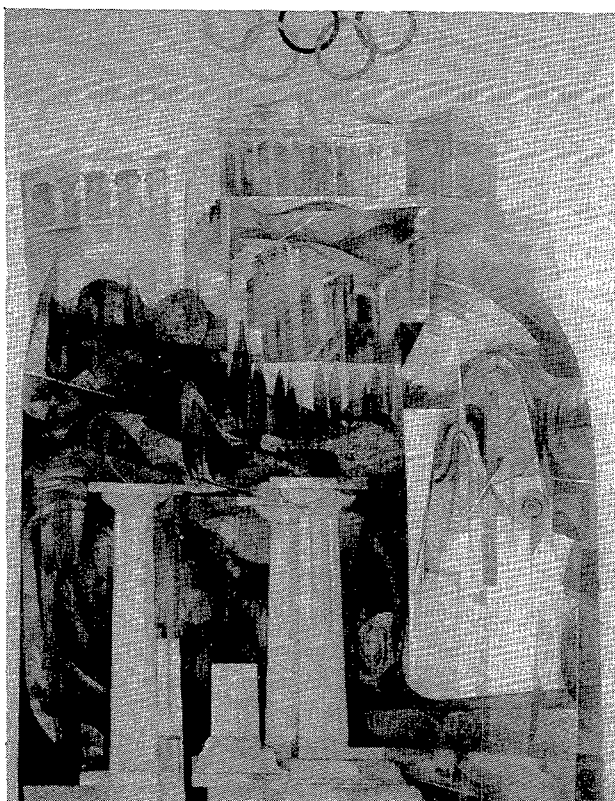

Figura 2. "Naixement de l'Olimpisme".

Alumà que no pot ni vol oblidar que és barceloní i gaudià, representa en un dels retaules una torre de la Sagrada Família de la qual sembla sorgir el rostre seré d'una deessa. Imatges de torxes, d'anells olímpics i del déu Pan tocant la flauta, són protagonistes d'alguns dels quadres que ocupen llocs principals de la seu del CIO.

Pel novembre de 1988 havia estat presentada a Barcelona, una obra del pintor malagueny, afincat a Barcelona, Félix Rebello de Toro, denominada "Retrats d'una Obra Universal". Amb aquesta enig-

Figura 3. "Naixement de l'Olimpisme".

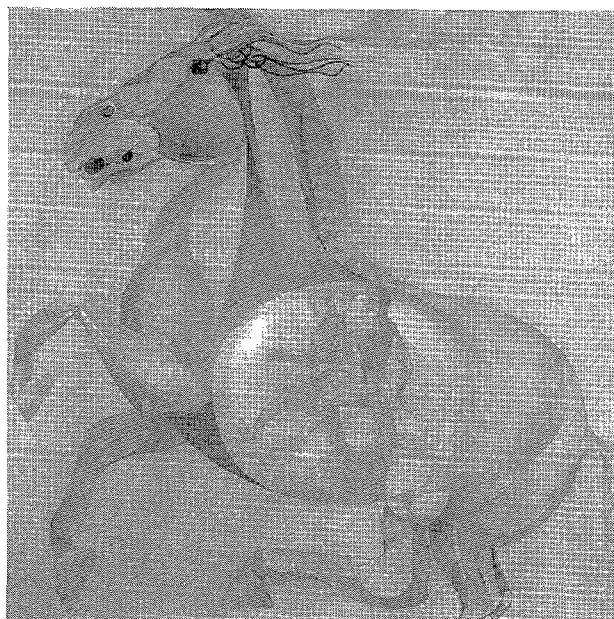

Figura 4. "Naixement de l'Olimpisme".

màtica denominació, creiem que encertadament, s'ha volgut restar protagonisme a les personalitats representades en el quadre –els màxims dirigents del Comitè Internacional Olímpic– per donar-lo a l'Obra Universal que representen, l'Olimpisme. És una obra d'extraordinari simbolisme, perquè en ella figuren personatges dels cinc continents, el funda-

Figura 5. "Naixement de l'Olimpisme".

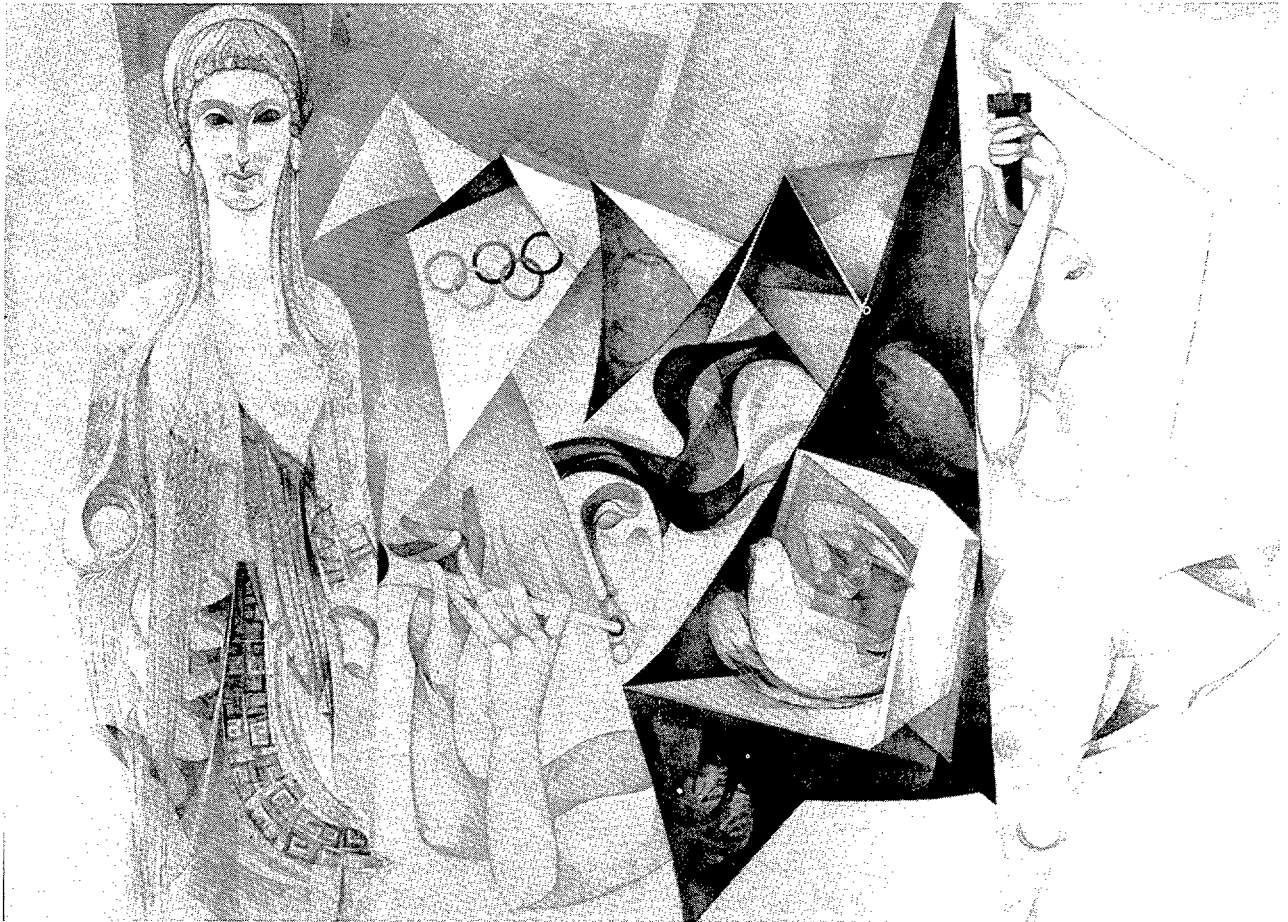

Figura 6. "Naixement de l'Olimpisme".

Figura 7. "Retrats d una Obra Universal".

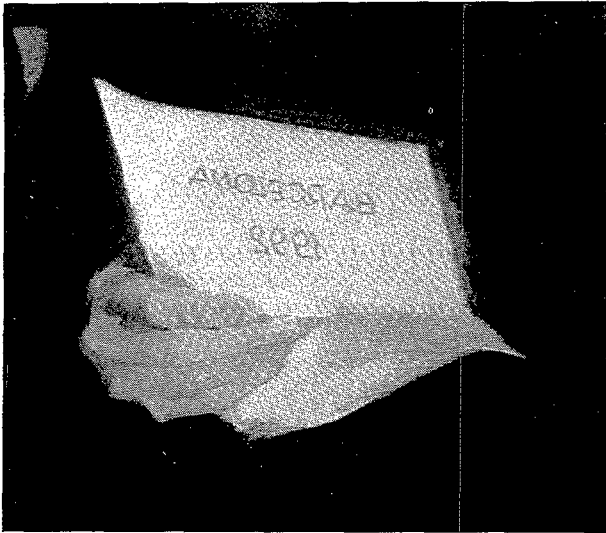

Figura 8. "Retrats d'una Obra Universal" (fragment).

dor del Moviment Olímpic i l'inconfundible emblema dels cinc anells.

"Retrats d'una Obra Universal", especial encàrrec del President Samaranch, ha estat un repte important per Rebello de Toro, que en tota la seva llarga carrera de retratista de fama mai no s'havia enfrontat amb un quadre amb tantes personalitats conegudes. Era necessari que el quadre no recordés la clàssica fotografia dels ministres d'un govern, arrencats en les escales de Palau en torn del Cap de l'Estat, ni recordés, tractant-se de dirigents esportius, un "quinze" de rugbi en la típica imatge de pre-partit. L'artista ha resolt el problema col·locant la majoria dels personatges dempeus i

pocs asseguts, agrupats junt i darrera una taula que únicament s'intueix. D'aquesta forma evita assentar-los d'una manera que recordaria un consell d'administració, una tertúlia d'amics o un tradicional Sant Sopar. Pensem que també és un encert, no haver col·locat sobre la taula llibres i documents, sinó solament haber-la revestit amb el símbol de l'ideal que agrupa les personalitats del quadre: la senyera olímpica.

L'austeritat és la norma que presideix "Retrats d'una Obra Universal", austeritat en els detalls de color del vestuari i en l'actitud sòbria, però no severa, dels personatges.

El quadre està presidit pel bust del Baró de Coubertin, que sobresurt en situació excèntrica. Coubertin està present en l'escena, però de la mateixa manera que el planisferi que serveix de fons, el pintor ha sabut plasmar-los de forma que "hi són i no hi són", sense que per això un i altre perdin el seu significat fundacional i universal. Una única concessió, ben justificada, és la transparència del foli que el President té a la mà amb una data històrica: Barcelona 1992.

L'última de les obres que volem presentar, fa molt poc temps ha estat col·locada en el Museu de l'Esport de Barcelona. Es tracta d'un mural sobre fusta de grans dimensions, també degut a Jordi Alumà, realitzat per encàrrec de Josep Lluís Vilaseca, Secretari General de l'Esport.

És un esplèndid retaule que està en la línia de classicisme temàtic del ressenyat "Naixement de l'Olimpisme". L'obra que és símbol de l'esperit olímpic de Catalunya, mostra un àurigà en ple esforç competitiu, conduint un carro estirat per un

Figura 9. "Evocació de Lucius Minicius Natalis".

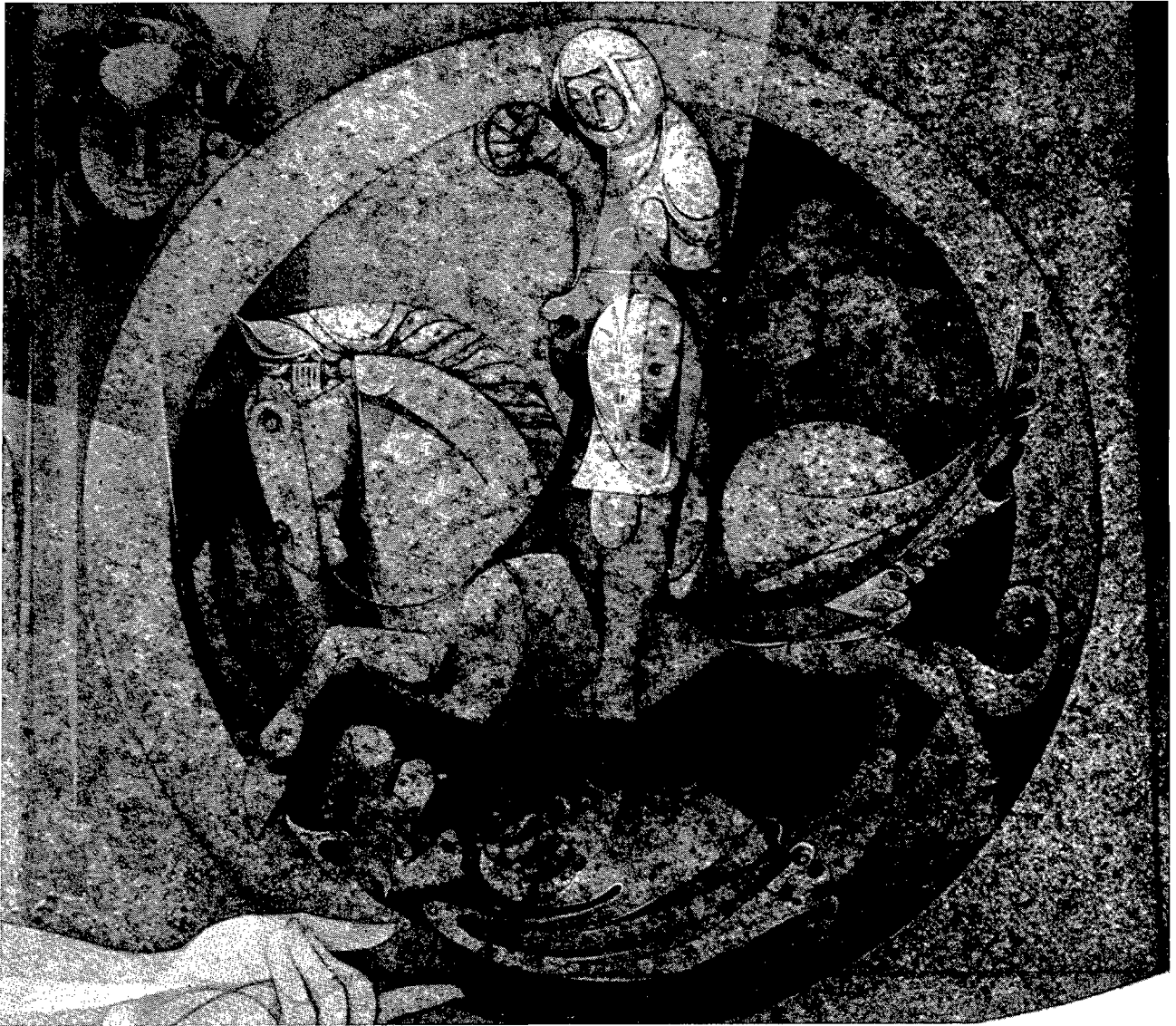

Figura 10. "Evocació de Lucius Minicius Natalis" (fragment).

poderós cavall rampant. L'escena està presidida per un medalló del cavaller Sant Jordi, inspirat en el que corona la porta de la Generalitat del carrer del Bisbe, obra de l'escultor quatrecentista Pere Joan.

El mural és una evocació de la gesta de Lucius Minicius Natalis, general romà que està demostrat científicament nasqué i estimà Barcelona. Lucius Minicius va guanyar l'any 129 del nostre temps la

cursa de quàdrigues del Jocs de la 227 Olimpíada. Cap ciutat, si exceptuem les de les antigues Grècia i Roma, pot vanagloriar-se de posseir un vencedor en els Antics Jocs Olímpics.

Creiem que aquesta bonica composició, que enriqueix el Museu de l'Esport barceloní, es adequadíssima per rememorar els orígens de la vocació olímpica del nostre país.

